

Vergaderjaar 2024–2025

31 066

Belastingdienst

Nr. 1510

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juli 2025

Fiscale informatie over individuele belastingplichtigen valt onder de fiscale geheimhoudingsplicht zoals gecodificeerd in artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen («AWR»). Dit raakt aan het grondwettelijke recht op informatie van het parlement van artikel 68 Grondwet («Gw»). Tijdens de behandeling van het pakket Belastingplan 2025 vroeg Kamerlid Stultiens (Groenlinks/PvdA) naar de mogelijkheden om informatieverstrekking, in het kader van belastingontwijking, onder deze fiscale geheimhoudingsplicht te verruimen. Met die achtergrond reflecteer ik in deze brief op doel en strekking van de fiscale geheimhoudingsplicht, het huidige beleid op het gebied van transparantie, internationale aspecten en mogelijkheden tot verruiming.¹

Doel en strekking fiscale geheimhoudingsplicht

De fiscale geheimhoudingsplicht behelst – kort gezegd – dat de Belastingdienst geen uitspraken kan doen over de fiscale positie van individuele belastingplichtigen. De fiscale geheimhoudingsplicht is strikt vormgegeven: alle fiscale informatie over en van een individuele belastingplichtige valt hieronder. De fiscale geheimhoudingsplicht beschermt niet alleen de privacy van belastingplichtigen, maar zorgt er ook voor dat belastingplichtigen niet terughoudend zijn in het delen van vertrouwelijke informatie met de Belastingdienst, wat de compliance en belastingheffing als geheel ten goede komt. In die zin dient de fiscale geheimhoudingsplicht het belang van de staat.²

Tegelijkertijd is goede informatieverstrekking van belang. Hierbij doel ik op zowel informatieverstrekking aan het parlement op basis van artikel 68 Gw, als informatieverstrekking aan derden zoals de media. Informatiever-

¹ Kamerstukken II 2024/25, 36 602, nr. 86.

² Hierna refereren we naar het privacybelang van de individuele belastingplichtige en het belang van de staat bij compliance en belastingheffing als geheel met «de belangen van geheimhouding».

strekking aan het parlement is cruciaal voor de effectieve uitoefening van zijn controlefunctie. Informatieverstrekking aan derden zoals de media kan van belang zijn als daarmee maatschappelijke onrust weggenomen kan worden, of als transparantie over overheidshandelen het vertrouwen in de overheid kan versterken. Het belang van de fiscale geheimhoudingsplicht kan wringen met het belang van een goede informatieverstrekking, waardoor deze belangen per geval tegen elkaar afgewogen moeten worden.

Hieronder ga ik dieper in op deze belangenafweging bij openbare en besloten informatieverstrekking.

Huidig beleid op het gebied van transparantie

Er zijn drie vormen van informatieverstrekking te onderscheiden, waar ik hieronder op inga. Dit zijn:

1. Openbare informatieverstrekking: algemene fiscale informatie;
2. Openbare informatieverstrekking: informatie over individuele belastingplichtigen; en
3. (Besloten) informatieverstrekking aan het parlement: informatie over individuele belastingplichtigen.

1. Openbare informatieverstrekking: algemene fiscale informatie

Het Nederlandse belastingstelsel is complex. Het is van cruciaal belang voor het draagvlak voor belastingheffing in het algemeen dat (de uitwerking van) deze complexe regels uitgelegd worden op een manier die begrijpelijk is voor mensen. De Belastingdienst werkt daarom continu aan laagdrempelige informatievoorziening over het fiscale stelsel op zijn website. Ook worden sinds 2023 de kennisgroepstandpunten van de Belastingdienst op zo laagdrempelig mogelijke wijze openbaargemaakt. De focus in die informatievoorziening ligt op de belastingregels die op grote groepen belastingplichtigen van toepassing zijn.

In sommige situaties is deze algemene fiscale informatie die voor grote groepen belastingplichtigen van toepassing is, onvoldoende. Dit is bijvoorbeeld het geval als specifieke belastingconstructies besproken worden in de media of complexe fiscale regels om andere reden toelichting behoeven. In deze informatiebehoefte naar meer complexe of specifieke fiscale aangelegenheden wordt onder andere voorzien door het organiseren van openbare technische briefings, waarbij het kabinet een toelichting geeft op de relevante onderwerpen en Kamerleden daarover vragen kunnen stellen.

Ook op andere gebieden werkt de Belastingdienst aan transparantie over het belastingstelsel en de uitvoering daarvan. Zo publiceert de Belastingdienst onder andere een samenvatting van elke grensoverschrijdende ruling met een entiteit, een jaarverslag over de rulingpraktijk, en een jaarlijkse beoordeling van de rulingpraktijk door een rulingcommissie. Voor wat betreft de rulingpraktijk zijn er weinig landen die méér transparantie bieden dan Nederland. Het kabinet streeft ernaar om die positie aan de top te behouden en waar mogelijk te verstevigen, met inachtneming van de belangen bij geheimhouding van fiscale informatie. In dit kader wordt bijvoorbeeld gezien in hoeverre rulings met natuurlijke personen die vanaf 1 januari 2026 binnen EU-lidstaten uitgewisseld worden op basis van Richtlijn (EU) 2023/2226 (DAC8), op dezelfde wijze geanonimiseerd openbaargemaakt kunnen worden als grensoverschrijdende rulings met entiteiten.

Door de aandacht die het kabinet besteedt aan het verstrekken van algemene of geanonimiseerde fiscale informatie wordt voorzien in een informatiebehoefte zonder dat inbreuk gemaakt wordt op de belangen van geheimhouding.

2. Openbare informatieverstrekking: informatie over individuele belastingplichtigen

De hoofdregel in de fiscaliteit is vertrouwelijkheid van informatie. Dit is geen absolute regel. In incidentele en onvoorziene gevallen kan de Minister van Financiën ontheffing verlenen van de fiscale geheimhoudingsplicht, waardoor fiscale informatie over een individuele belastingplichtige openbaargemaakt kan worden.³ Dit betekent dat per geval een belangenafweging gemaakt wordt: waar in incidentele en onvoorziene gevallen het belang van informatieverstrekking opweegt tegen de belangen van geheimhouding, kan de fiscale geheimhoudingsplicht doorbroken worden.

Informatie over individuele belastingplichtigen wordt in principe niet openbaar gemaakt onder de fiscale geheimhoudingsplicht omdat de inbreuk op diens privacybelang en het indirecte belang van de staat bij geheimhouding onevenredig groot zou zijn in verhouding tot het te bereiken doel. Daarbij speelt mee dat ook op andere wijzen tegemoetgekomen kan worden aan het doel van informatieverstrekking, zoals het delen van veralgemeniseerde fiscale informatie (zie ook hiervoor). Dit beleid wordt niet anders op het moment dat een belastingplichtige zelf de openbaarheid opzoekt, of als een belastingplichtige in het kader van belastingontwijking of -ontduiking wordt besproken in de media.

In de bundel fichemaatregelen bij het bouwstenenrapport heeft mijn ambtsvoorganger onder andere maatregelen benoemd om meer transparantie aan het parlement te bieden over individuele belastingdossiers van ondernemingen en bekende personen.⁴ Daar is benoemd dat het verstrekken van processuele informatie (bijvoorbeeld het gegeven of er een bespreking heeft plaatsgevonden tussen de inspecteur en belastingplichtige) mogelijk een vorm van informatieverstrekking is die de belangen van geheimhouding niet onevenredig schaadt. De afgelopen tijd heb ik deze mogelijkheid verkend.⁵ Hoewel het mogelijk is dat er gevallen zijn waarbij het verstrekken van processuele informatie de belangen van geheimhouding niet onevenredig schaadt, lijken de mogelijke voordelen van deze informatieverstrekking beperkt. Daarnaast zijn onder andere de glijdende schaal en de mogelijke onvoorziene impact voor belastingplichtigen redenen om geen verder vervolg te geven aan deze verkenning.

Met oog op bovenstaande belangen zie ik geen reden om het beleid op het gebied van openbare verstrekking van informatie over individuele belastingplichtigen aan te passen.

3. (Besloten) informatieverstrekking aan het parlement: informatie over individuele belastingplichtigen

Informatieverstrekking aan het parlement op grond van artikel 68 Gw is in principe openbaar, zodat de informatie meegenomen kan worden in het publieke debat. Het parlement dient de informatie waar het om verzoekt te verkrijgen, tenzij die informatieverstrekking in strijd is met het belang van

³ Art. 67 lid 3 AWR.

⁴ «Belastingen in een maatschappelijk perspectief: Bouwstenen voor een beter belastingstelsel», 12 februari 2024, bijlage 6 Bundel fichemaatregelen, p. 310.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 36 602, nr. 40, p. 82.

de staat. Zoals hierboven toegelicht dient de fiscale geheimhoudingsplicht het belang van de staat. Op het moment dat de fiscale geheimhoudingsplicht rust op de door het parlement gevraagde informatie dienen per geval de belangen van informatievoorziening aan het parlement en het belang van de staat (in dit geval: de belangen van geheimhouding) tegen elkaar afgewogen te worden.⁶

Bij openbare informatieverstrekking aan het parlement valt de belangenafweging in principe hetzelfde uit als bij openbare informatieverstrekking aan derden, zoals hierboven toegelicht. Er zijn slechts weinig gevallen waarin het belang van het parlement bij openbare informatievoorziening zal opwegen tegen de belangen van geheimhouding.⁷

Bij informatieverstrekking aan het parlement is er echter nog een tussenvorm tussen openbare informatieverstrekking en géén informatieverstrekking, namelijk het vertrouwelijk verstrekken van informatie.⁸ Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een besloten en vertrouwelijke technische briefing, of in de vorm van het vertrouwelijk ter inzage leggen van stukken.⁹ De leden van het parlement die de vertrouwelijke informatie hebben ontvangen zijn vervolgens weer gebonden aan de geheimhoudingsplicht waardoor zij niet openbaar kunnen debatteren over de vertrouwelijke informatie. Uiteraard is het wel mogelijk om de informatie te veralgemeniseren naar een algemeen (fiscaal) probleem, waarover openlijk gedebatteerd kan worden.

Ik zie vertrouwelijke informatieverstrekking aan het parlement als een waardevol instrument. Op het moment dat het parlement, in het kader van belastingontwijking, vraagt om informatie over individuele belastingplichtigen ga ik waar mogelijk over op vertrouwelijke informatieverstrekking. Dat neemt niet weg dat ook bij vertrouwelijke informatieverstrekking aan het parlement enige inbreuk wordt gemaakt op de belangen van geheimhouding, waardoor per geval de gemoeide belangen zorgvuldig tegen elkaar afgewogen dienen te worden.

Nederlands beleid in internationaal perspectief

Nederland staat niet alleen in het wegen van de belangen van goede informatievoorziening tegenover de belangen van geheimhouding. Het kabinet heeft in 2023 onderzoek laten doen naar de wijze waarop andere landen invulling hebben gegeven aan een fiscale geheimhoudingsplicht. Hieruit bleek dat Nederland niet uniek is in haar afwegingen en beleid op hoofdlijnen zoals hierboven beschreven, hoewel de details van het beleid door ieder land anders ingevuld worden.¹⁰ Naar aanleiding van het onderzoeksrapport heeft het kabinet geconcludeerd geen aanknopingspunten te zien ter versoepeling van het Nederlandse beleid op het gebied van informatieverstrekking onder de fiscale geheimhoudingsplicht.¹¹

⁶ Artikel 68 Gw jo artikel 67, tweede lid, onder a, AWR.

⁷ Een voorbeeld van een zeer principiële en uitzonderlijke zaak waarbij wel is overgegaan op (beperkte) openbare informatieverstrekking is omschreven in Kamerstukken II 2015/16, 25 087, nr. 113.

⁸ Kamerstukken II 2017/18, 28 362, nr. 11.

⁹ Artt. 143 tot en met 147 Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

¹⁰ Kamerstukken II, 2023/24, 31 066, nr. 1324.

¹¹ Ook het Franse stelsel, wat mogelijk een aanknopingspunt voor versoepeling van het Nederlandse beleid kon vormen, bleek van zeer beperkte toegevoegde waarde (Kamerstukken II 2024/25, 36 602, nr. 40).

Afsluitend

Bij het maken en uitvoeren van beleid en wetgeving streeft het kabinet er continu naar om recht te doen aan de gemoeide belangen. In dit geval staan de belangen van de fiscale geheimhoudingsplicht soms tegenover de belangen van een goede informatievoorziening aan de maatschappij of aan het parlement. Om recht te kunnen doen aan beide belangen moet de mogelijkheid bestaan om de belangen per geval tegen elkaar te kunnen afwegen. Het huidige wettelijke kader en beleid geven mij die mogelijkheid, waardoor ik van mening ben dat er geen reden is tot het aanpassen van deze kaders. Tevens zie ik geen reden om informatieverstrekking onder de fiscale geheimhoudingsplicht te verruimen, met oog op het grote maatschappelijke belang dat gediend wordt met de fiscale geheimhoudingsplicht.

De Staatssecretaris van Financiën,
T. van Oostenbruggen